

KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA

DIRECTOR GENERAL OF HEALTH MALAYSIA

Kementerian Kesihatan Malaysia,
Aras 12, Blok E7, Kompleks E,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62590 Putrajaya.

Tel. : 603-88832545
Faks : 603-88895542
Email : hasar@moh.gov.my

Ruj. Kami: Bil (15)KKM-171/BKP/07/35/0519 JLD 4

Tarikh: 2 Jun 2011

SENARAI EDARAN

YBhg. Tan Sri / Dato' / Datin / Tuan / Puan,

SURAT PEKELILING KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA BIL. 5 /2011

PEMBERIAN TERAPI PROFILAKSIS ISONIAZID (*ISONIAZID PROPHYLAXIS THERAPY, IPT*) DI KALANGAN HIV POSITIF BAGI MENCEGAH JANGKITAN TUBERKULOSIS

1. TUJUAN

Surat Pekeliling ini bertujuan untuk memaklumkan tentang pemberian Terapi Profilaksis Isoniazid (IPT) di kalangan HIV positif (individu dijangkiti HIV).

2. LATAR BELAKANG

- 2.1 Menurut Pertubuhan Kesihatan Dunia (WHO), HIV positif adalah antara faktor risiko utama untuk mendapat penyakit TB. Risiko ini adalah di antara 20-37 kali ganda berbanding mereka yang tiada jangkitan HIV. Disamping itu, lebih 25% kematian di kalangan HIV positif adalah berkaitan dengan penyakit TB.
- 2.2 Sejak tahun 1998 WHO dan UNAIDS telah menyarankan pemberian IPT sebagai salah satu strategi pencegahan penyakit TB bagi mengurangkan morbiditi dan mortaliti di kalangan HIV positif. Pemberian IPT ini dapat mengurangkan risiko jangkitan penyakit TB sehingga 60% dan seterusnya mengurangkan kadar kematian disebabkan penyakit TB di kalangan HIV positif.
- 2.3 Mesyuarat Jawatankuasa Penasihat dan Teknikal AIDS Kebangsaan, Kementerian Kesihatan Malaysia yang bersidang pada 26 April 2010 telah bersetuju dengan pelaksanaan **Pemberian Terapi Profilaksis Isoniazid (IPT) di kalangan HIV positif**.

3. PELAKSANAAN PEMBERIAN IPT

3.1 Kelayakan Menerima IPT

Mereka yang layak menerima IPT adalah:

- i. Disahkan HIV positif,
dan
- ii. Disahkan tidak mempunyai penyakit TB yang aktif
Dewasa :
  - Tiada gejala TB iaitu demam, batuk, kurang berat badan, berpeluh malam; dan/atau
  - Sputum AFB negatif bagi *Mycobacterium tuberculosis*; dan/atau
  - Kultur negatif bagi *Mycobacterium tuberculosis*; dan/atau
  - X-ray dada tidak menunjukkan jangkitan TB aktif
- iii. Serum Alanine Aminotransferase (ALT) dan Serum Aspartate Aminotransferase (AST):
  - Tidak melebihi 3 kali paras tertinggi julat normal
  - Tidak melebihi 250 U/L
  - Tiada tanda dan gejala loya, muntah, sakit perut, jaundis
- iv. Tiada sejarah pengambilan alkohol secara aktif
- v. Tiada sejarah kesan sampingan yang teruk terhadap Isoniazid

3.2 Kontraindikasi kepada Pemberian IPT

Mana-mana pesakit yang mempunyai sejarah mengalami reaksi dengan pengambilan isoniazid, hepatitis akut dan lain-lain kontraindikasi yang disahkan oleh Pegawai Perubatan/Pakar Perubatan.

3.3 Fasiliti Pemberian IPT

Semua hospital atau klinik kesihatan yang mengendalikan pesakit HIV positif.

3.4 Tatacara Pemberian IPT

3.4.1 Tempoh Pemberian

Rawatan adalah sekali sehari bagi tempoh sekurang-kurangnya selama 6 bulan.

3.4.2 Dos Isoniazid

Dos Isoniazid untuk dewasa dan kanak-kanak adalah 5 mg/kg (maksimum 300mg)

3.4.3 Pyridoxine (vitamin B6)

3.4.3.1 Pyridoxine (vitamin B6) diberikan bagi mencegah *peripheral neuropathy*

3.4.3.2 Dos Pyridoxine

1. Dewasa adalah 50 mg sekali sehari

2. Kanak-kanak adalah 5-10 mg sekali sehari

3.5 Rawatan Susulan

Rawatan susulan pertama adaiah di antara 2 - 4 minggu setelah IPT dimulakan. Sekiranya tiada komplikasi, pemantauan susulan lanjut adalah sekali setiap 2 bulan sehingga rawatan ditamatkan.

3.6 Pemantauan Semasa Rawatan Susulan

3.6.1 Pemantauan gejala TB

Sekiranya penerima IPT mengalami sebarang gejala TB, pemeriksaan lanjut mesti dilakukan bagi memastikan status tersebut.

Bagi penerima IPT di kalangan kanak-kanak, sekiranya terdapat gejala demam, batuk berulang, kerencatan tumbesaran, pembesaran kelenjar limfa (*enlarged cervical lymph node*) dan juga samada terdapat faktor risiko iaitu tinggal bersama pesakit TB atau sejarah mengidap TB, pemeriksaan lanjut mesti dilakukan bagi memastikan status tersebut.

3.6.2 Pemantauan Serum ALT dan ALT

Pemantauan serum AST dan ALT perlu dilakukan:

- a. 2 hingga 4 minggu selepas pemberian IPT
- b. Dua bulan selepas rawatan

Sekiranya paras serum AST dan ALT mematuhi paras yang ditetapkan atau normal, tiada keperluan melakukan ujian ulangan LFT dan seterusnya.

LFT boleh dibuat sekiranya terdapat tanda dan gejala hepatitis atau bila difikirkan perlu.

3.6.3 X-ray dada

Tiada keperluan melakukan X-ray dada ulangan kecuali diperlukan

3.6.4 Kesan sampingan

Kebiasaananya, isoniazid tidak memberi kesan sampingan. Gejala kesan sampingan utama yang perlu dipantau adalah *peripheral neuropathy* dan hepatitis.

3.6.5 Pematuhan (*compliance*) terhadap rawatan

Pematuhan (*compliance*) terhadap rawatan Isoniazid perlu dinilai setiap kali perjumpaan dengan pakar / pegawai perubatan.

3.7 Carta Alir

Carta alir bagi pemberian IPT disertakan seperti di Lampiran 1.

3.8 Perolehan Ubatan

Perolehan ubat Isoniazid dan Pyridoxine dibuat seperti perolehan ubatan TB yang lain iaitu dengan menggunakan tatacara dan peruntukan sedia ada.

3.9 Caj Perkhidmatan

Rawatan ini diberikan secara **PERCUMA**.

3.10 Pemantauan Program

Pemantauan rapi pelaksanaan IPT perlu dilakukan bagi memastikan pesakit HIV mendapat faedah dari rawatan IPT ini akhirnya mengurangkan dari dijangkiti TB.

4. TARIKH BERKUATKUASA

Surat Pekeliling ini berkuatkuasa serta merta dari tarikh surat ini dikeluarkan.

5. PERTANYAAN

Sebarang pertanyaan boleh dikemukakan kepada:

Bahagian Kawalan Penyakit
Aras 3 & 4, Blok E10, Parcel E, Presint 1,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62590, Putrajaya.
No. Telefon : 03 – 88834271

6. PENUTUP

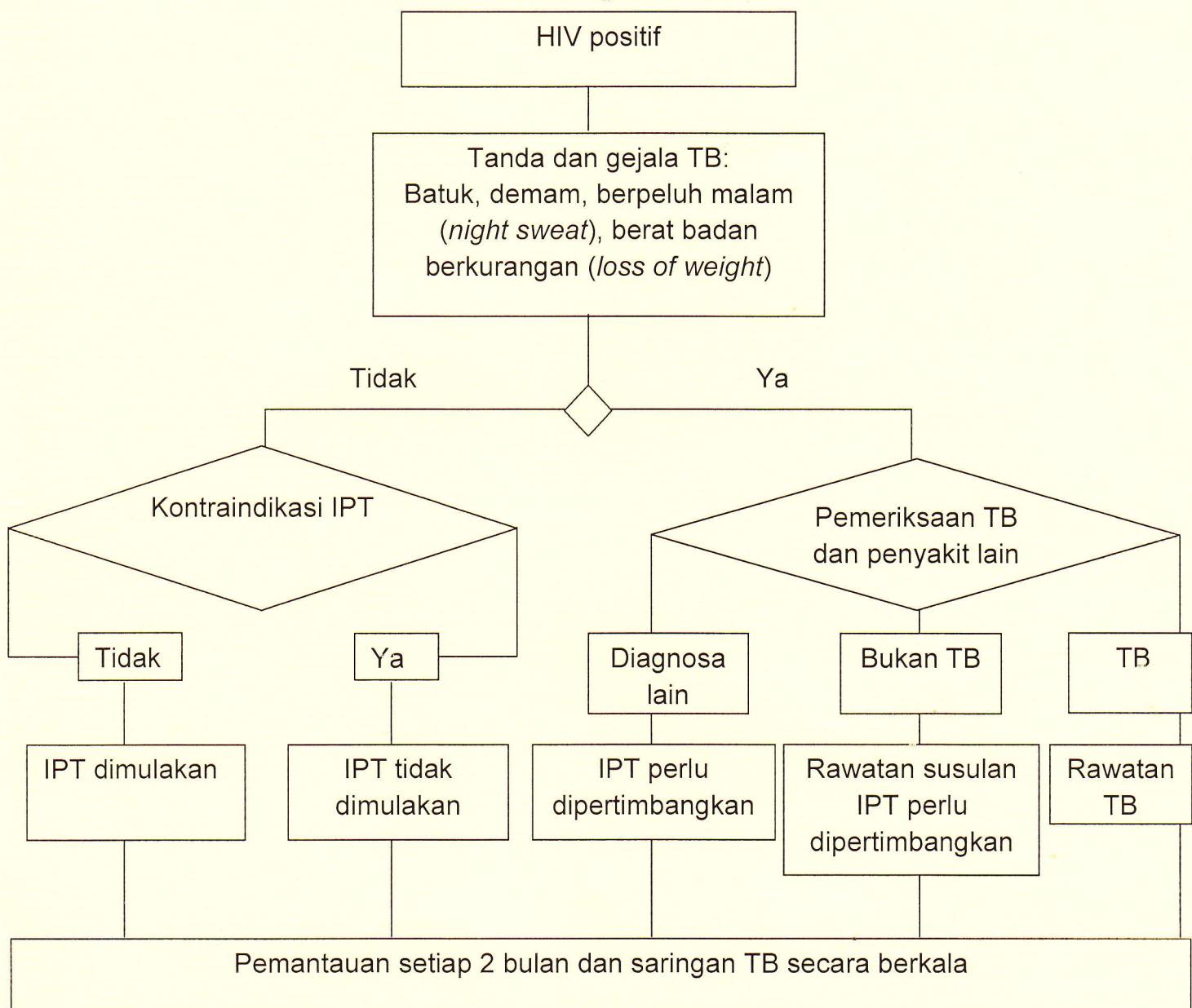
YBhg. Tan Sri / Dato' / Datin / Tuan / Puan adalah bertanggungjawab untuk memastikan pekeliling ini dihebahkan dan dipatuhi.

Sekian, terima kasih.

'BERKHIDMAT UNTUK NEGARA'

DATO' DR. HASAN ABDUL RAHMAN
Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia

Carta Alir Pemberian IPT

Nota :

Bagi fasiliti dengan kemudahan ujian Mantoux, ujian Mantoux boleh dilakukan bagi membantu dalam pemilihan pesakit HIV yang layak diberi IPT.

Rujukan

1. Guidance for National Tuberculosis Programme on The Management of Tuberculosis in Children. WHO/HTM/TB/2006.371. WHO/FCH/CAH/2006.7
2. Policy Statement on Preventive Therapy Against Tuberculosis in People Living with HIV, WHO Global Tuberculosis Programme and UNAIDS. WHO/TB/98.255. Unaids/98.34.
3. Policy Guideline For Collaborative TB and HIV Service for Injecting and Other Drug Users, An Integrated Approach, WHO, UNAIDS. United Nations Office on Drugs and Crime, 2008. WHO/HTM/TB/2008.404. WHO/HIV/2008.750
4. Standard Operating Procedure (SOP), for the Implementing the Three I's in Continuum of Care (CoC) Settings, Ministry of Health, Kingdom of Cambodia, April 2010.
5. Treatment of Tuberculosis Guidelines Fourth Edition, WHO 2010. WHO/HTM/TB/2009.
6. Guidelines for intensified tuberculosis case-finding and isoniazid preventive therapy for people living with HIV in resource-constrained settings, WHO 2011
7. Guidelines for tuberculosis preventive therapy among HIV infected individual in South Africa, Health Department Republic of South Africa 2010
8. Kumpulan kerja yang telah menyediakan Pekeliling Pemberian Terapi Profilaksis Isoniazid:

Dato' Dr. Hj. Abdul Razak bin Muttalif
Pakar Perunding Perubatan Respiratori
Institut Perubatan Respiratori

Datuk Dr. Hjh Aziah binti Ahmad Mahayiddin
Pakar Perunding Perubatan Respiratori
Institut Perubatan Respiratori

Dr. Sha'ari bin Ngadiman
Pakar Perunding Kesihatan Awam
Ketua Sektor HIV/AIDS
Bahagian Kawalan Penyakit

Dr. Kamarul Azahar bin Mohd Razali
Pakar Perunding Kanak-Kanak
Institut Pediatrik, Hospital Kuala Lumpur

Dr. Jiloris F. Dony
Pakar Perunding Kesihatan Awam
Ketua Sektor Tibi dan Kusta
Bahagian Kawalan Penyakit

Dr. Anuradha A/P Radhakrishnan
Pakar Perubatan Penyakit Berjangkit
Hospital Sungai Buloh

Dr. Suzana Mohd Hashim
Pakar Perubatan Kesihatan Awam
Sektor Tibi dan Kusta
Bahagian Kawalan Penyakit

SENARAI EDARAN

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan
(Kesihatan Awam)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan
(Perubatan)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan
(Penyelidikan dan Sokongan Teknikal)
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah Kanan
Bahagian Perkhidmatan Farmasi
Kementerian Kesihatan Malaysia
Lot 36, Jalan Universiti
46350 Petaling Jaya, Selangor

Pengarah
Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga
Kementerian Kesihatan Malaysia

Pengarah Kesihatan Negeri Perlis
Jabatan Kesihatan Negeri Perlis
Tingkat 8, Bangunan Persekutuan
Persiaran Jubli Emas,
01000 Kangar, Perlis

Pengarah Kesihatan Negeri Kedah
Jabatan Kesihatan Negeri Kedah
Jalan Sultanah,
05350 Alor Setar, Kedah

Pengarah Kesihatan Negeri Pulau Pinang
Jabatan Kesihatan Negeri Pulau Pinang
Tingkat 37, Komtar,
10590 Pulau Pinang

Pengarah Kesihatan Negeri Perak
Jabatan Kesihatan Negeri Perak
Jalan Panglima Bukit Gantang Wahab
30590 Ipoh, Perak

Pengarah Kesihatan Negeri Selangor
Jabatan Kesihatan Negeri Selangor
Tingkat 9,10 & 11 Wisma Sunwaymas
Lot 1 Jalan Persiaran Kayangan
40100 Shah Alam, Selangor

Pengarah Kesihatan WP Kuala Lumpur & Putrajaya
Jabatan Kesihatan WP Kuala Lumpur
Kompleks Pejabat-pejabat Kesihatan
Jalan Cenderasari,
50490 Kuala Lumpur

Pengarah Kesihatan Negeri Melaka
Jabatan Kesihatan Negeri Melaka
Tingkat 6, Wisma Persekutuan
Jalan Hang Tuah,
75300 Melaka

Pengarah Kesihatan Negeri Sembilan
Jabatan Kesihatan Negeri Sembilan
Jalan Lee Sam,
70590 Seremban, Negeri Sembilan

Pengarah Kesihatan Negeri Johor
Jabatan Kesihatan Negeri Johor
Tingkat 4 , Blok B , Wisma Persekutuan
Jalan Air Molek,
80590 Johor Bharu,Johor

Pengarah Kesihatan Negeri Pahang
Jabatan Kesihatan Negeri Pahang
Tingkat 12, Wisma Persekutuan
Jalan Gambut,
25000 Kuantan, Pahang

Pengarah Kesihatan Negeri Terengganu
Jabatan Kesihatan Negeri Terengganu
Tingkat 5, Wisma Persekutuan
Jalan Sultan Ismail
29200 Kuala Terengganu, Terengganu

Pengarah Kesihatan Negeri Kelantan
Jabatan Kesihatan Negeri Kelantan
Tingkat 5, Wisma Persekutuan
Jalan Bayam,
15590 Kota Bahru, Kelantan

Pengarah Kesihatan Negeri Sarawak
Jabatan Kesihatan Negeri Sarawak.
Jalan Tun Abang Hj.Openg
93590 Kuching, Sarawak

Pengarah Kesihatan Negeri Sabah
Jabatan Kesihatan Negeri Sabah
Tingkat 1, Rumah Persekutuan
88590 Kota Kinabalu, Sabah

Pengarah Kesihatan WP Labuan
Jabatan Kesihatan WP Labuan
Peti Surat 80832, 87018 WP Labuan

Pengarah
Institut Perubatan Respiratori
Jalan Pahang,
50586 Kuala Lumpur

Dekan
Pusat Perubatan Universiti Malaya
Lembah Pantai,
59100 Kuala Lumpur

Dekan
Pusat Pengajian Sains Perubatan
Kampus Kesihatan Universiti Sains Malaysia
16150 Kubang Kerian, Kelantan

Dekan
Pusat Perubatan Universiti Kebangsaan Malaysia
Jalan Ya'acob Latif
Bandar Tun Razak
56000 Cheras, Kuala Lumpur

Dekan
Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan
Universiti Putra Malaysia
43400 Serdang, Selangor

Dekan
Kuliah Perubatan
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
Kampus Indera Mahkota
Jalan Istana
25150 Kuantan, Pahang

Dekan
Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan
Universiti Malaysia Sarawak
Lot 77, Seksyen 22
KTLD Jalan Tun Ahmad Zaidi Adruce,
93150 Kuching, Sarawak

Dekan
Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan
Universiti Sains Islam Malaysia
Tingkat 13, Menara B, Persiaran MPAJ,
Jalan Pandan Untama,
55100 Kuala Lumpur

Dekan
Fakulti Perubatan, Universiti Teknologi MARA
Bangunan Akademik, Aras 7,
Kampus Selayang
Jalan Prima Selayang 7,
68100 Batu Caves, Selangor

Dekan
Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan
Universiti Sultan Zainal Abidin
Kampus Kota, Jalan Sultan Mahmud

Dekan
Fakulti Perubatan
Universiti Malaysia Sabah
Jalan UMS,
88400, Kota Kinabalu, Sabah